

Morphologische beteekenis van de leden der mandibula bij de Acari.

Aan de pooten der Acari zijn meestal de volgende leden duidelijk zichtbaar: coxa, trochanter, femur, genu, tibia, tarsus. Soms vergroeien twee of meer van deze leden, soms zijn ze zelf weer in 2 of 3 leden geled. Vergelijkt men nu de maxillae der *Parasitidae* met de pooten dier familie, dan vinden wij, dat de coxae der beide maxillae te zamen vergroeid zijn tot het hypostoom of de onderlip, en dat de overige leden vrij zijn en de palpen vormen, waaraan de leden: trochanter, femur, genu, tibia en tarsus duidelijk herkenbaar zijn. De tarsus staat echter niet geheel distaal op de tibia, maar iets schuins en ventraal van den top er van. De tarsus zelf draagt proximaal een sterk vervormd, door spiertjes beweegbaar haar (een drietandig vorkje zonder steel). Beschouwt men nu eene mandibel, dan vindt men, dat deze meestal bestaat uit een groot en een klein lid. Het groote lid vertoont distaal en ventraal eene groeve, waarin het kleine lid geled is ingevoegd. Het kleine lid en het distale einde van het groote lid vormen te zamen de schaar: *chela*. Soms vertoont het groote lid halverwege eene geleding met twee zijdelingsche *condyli*. Het spreekt vanzelf, dat het zeer moeilijk is een dergelijk, geheel vervormd lid te vergelijken met een der pooten, of zelfs met een der maxillae. Het geluk diende mij, en ik meen thans alle deelen te kunnen vergelijken en benoemen.

Uit eene *Uropoda africana* Oudms. prepareerde ik eene mandibel. Deze vertoonde alle leden duidelijk: eene trapezoidale coxa, een korten trochanter, een langer femur, met twee zijdelingsche *condyli* verbonden aan een zeer lang genu; dit is met een dorsalen *condylus* verbonden aan eene tibia (bovenste vinger der *chela*), aan welker basis ventraal eene groeve, waarin de tarsus (onderste vinger der *chela*) ingeplant is! Bij de *Para-*

sitidae is het proximale lid van de mandibel derhalve eene vergroeiing van coxa, trochanter en femur, het distale lid eene vergroeiing van genu en tibia, terwijl de onderste, beweeglijke vinger der chela een tarsus is. Ik ga nog verder en zie in het ventrale, proximale, interne copulatieorgaan der manlijke *Parasitidae* een analogon van het hierboven gemelde tot een drietand vervormde, ventrale, proximale, interne, beweeglijke haar aan den tarsus der palpen. Daar, waar de mandibel slechts uit 2 leden bestaat, is dus het groote lid eene vergroeiing van coxa, trochanter, femur, genu en tibia (e. g. *Labidostomidae*, *Bdellidae*, *Oribatidae*, *Acaridae*).

A. C. OUDEMANS.

Merkwaardige vonnissen.

Niet alleen de nieuwste literatuur, in onze Ent. Ber. zoo uitnemend behandeld, is merkwaardig, maar ook de oudere, om te doen zien, op welk standpunt de beschaving destijds stond. We zouden nu lachen en de schouders ophalen over een proces tegen dieren, maar oudtijds dacht men er anders over. Katten, honden, zwijnen werden behoorlijk gedagvaard en veroordeeld als zij kwaad deden.

In een werk van 1828, *Bijdragen tot het oude strafrecht in België*, vond ik onder anderen een zeer omstandig proces, gevoerd in Frankrijk, Diocees van Autun, tegen de ratten, die van 1522 tot 1530 zooveel vernielden, dat men voor hongersnood beducht was.

Een formeel proces werd door het openbaar ministerie tegen hen gevoerd, en tot hun advocaat werd ambtshalve benoemd Mr. Chassané, die met dit proces zulk een naam maakte, dat hij later president van het parlement in Provence werd. Deze begon met allerlei excepties op te werpen, o.a. dat de ratten zich over verscheidene dorpen verspreid hadden en dus in